

UZASADNIENIE

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kaszuny PLH280040 został sporządzony przez sprawującego nadzór nad obszarem na okres 10 lat, w celu ochrony 5 siedlisk chronionych w ramach Dyrektywy Siedliskowej.

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony gatunków siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, zawierający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ww. ustawy.

Zgodnie z art. 28 ust. 4 cyt. ustawy *o ochronie przyrody*, w związku z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, ze zm.) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie obwieszczeniem znak: WOPN-OON.6320.02.014.2011.IMI z 19 września 2011 r. podał do publicznej wiadomości informację, iż przystąpił do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kaszuny PLH280040. Jednocześnie poinformował o możliwości zgłaszania uwag do materiałów gromadzonych podczas prac nad sporządzaniem projektu planu zadań ochronnych: w formie pisemnej, do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym.

W trakcie procesu planistycznego przeprowadzono 2 spotkania informacyjno-dyskusyjne, które odbyły się z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy, biorącego udział w tworzeniu dokumentacji do planu zadań ochronnych. Pierwsze z takich spotkań odbyło się 19 lipca 2012 r. w Lidzbarku Warmińskim. Omówione na nim zostały podstawy prawne i organizacyjne prac nad projektem PZO oraz walory przyrodnicze obszaru, w tym przedmioty ochrony. Na drugim spotkaniu, które odbyło się 29 października 2012 r. w siedzibie Nadleśnictwa Wichrowo, omówiono wyniki prac terenowych, w tym zweryfikowaną listę przedmiotów ochrony i oceny stanu ochrony, a także przedyskutowano zagrożenia przedmiotów ochrony, cele działań ochronnych, zakres tych działań.

Plan zadań ochronnych opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. *w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* (Dz. U. Nr 34, poz. 186, ze zm.) oraz zgodnie z zakresem, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ww. ustawy *o ochronie przyrody*.

Zgodnie z ww. aktami prawnymi dokonano opisu granic obszaru Natura 2000 Kaszuny w formie wektorowej warstwy informacyjnej, w układzie współrzędnych, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. *w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych* (Dz. U. z 2012 r., poz. 1247), tj. w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992.

W trakcie opracowania planu zadań ochronnych zgromadzono, zweryfikowano i uzupełniono informacje o obszarze i przedmiotach ochrony. Oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony dokonano na podstawie badań terenowych, zgodnie z metodyką stosowaną standardowo dla potrzeb monitoringu gatunków i siedlisk przyrodniczych realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska oraz Instytut Ochrony Przyrody PAN (GIOŚ 2007-2009). Dla każdego z tych siedlisk przewidziano działania ochronne, które w okresie obowiązywania PZO pozwolą na zachowanie niepogorszonego stanu ochrony.

Dokonano oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ich ochrony.

Jeziora eutroficzne to naturalne zbiorniki wodne, zasobne w związki mineralne, o brzegach zarośniętych roślinnością szuwarową. W przypadku brzegów z podłożem zawierającym znaczne ilości cząstek mineralnych nanoszonych w wyniku przepływu bądź falowania, jest to najczęściej szuwar właściwy składający się ze zbiorowisk z dominacją trzciny pospolitej, pałki szerokolistnej czy manny mielec. Z reguły są to stanowiska stale zalane przez wodę lub wysychające na krótki okres roku (w jesieni). Powierzchnie z wodą mniej ruchliwą, z podłożem z dominacją torfu częściej zasiedlają zbiorowiska wysokich turzyc. W toni wodnej jezior eutroficznych występują często zbiorowiska ze związków *Potamion*, *Nymphaeion* z dominacją rdestnic (*Potamogeton sp.*), grążeli czy grzybieni białych. Strefę litoralu porastają podwodne łąki wywłócznika

kłosowego czy rogatka sztywnego. Często w tych zbiornikach pojawia się także roślinność pleustonowa z gatunkami rzęs (*Lemma*) i spirodeli wielokorzeniowej.

Na terenie obszaru Kaszuny jeziora eutroficzne (3150) reprezentowane są przez 2 zbiorniki wodne – jezioro Potar i mały, bezimienny zbiornik położony w wydzieleniu leśnym nr 1301. Stan zachowania jeziora Potar oceniono jako bardzo dobry, natomiast stan zbiornika w oddziale 130 jako niezadawalający, ze względu na znaczne wypłylenie i zamulenie. Powodowane są one czynnikami pochodzenia naturalnego, brak zidentyfikowanych zagrożeń pochodzenia antropogenicznego. W związku z tym nie określono celów działań ochronnych dla tego stanowiska i nie zaplanowano działań dla zahamowania naturalnego procesu starzenia się zbiornika. Jezioro Potar jest położone wśród lasów, z dala od terenów rolniczych i zabudowanych, odizolowane od napływu nutrientów bądź substancji szkodliwych dla środowiska, jakie mogłyby się przemieszczać z wodą. Skład chemiczny wody, roślinność i stan linii brzegowej pozostają pod przeważającym wpływem naturalnych sił przyrody. Tuż powyżej jeziora znajduje się obszar źródliskowy, zasilający jezioro w wodę. Na terenach przyległych prowadzona jest jedynie racjonalna gospodarka leśna, a powyżej Jeziora Potar większość drzewostanów to bory i lasy bagienne nienadające się do użytkowania, jako uprawy leśne. Stąd brak zagrożeń antropogenicznych dla siedliska. Naturalnym zagrożeniem jest wypłylenie jeziora od strony południowej i zarastanie znacznych powierzchni przez zwarty łąn roślinności wodnej. Jest to długotrwały, naturalny proces. W opisanych okolicznościach ochrona Jeziora Potar powinna być ochroną bierną. Nie należy dopuszczać do rozwoju intensywnej gospodarki rybackiej (hodowla ryb) lub do regulacji poziomu wody poprzez budowę urządzeń piętrzących wodę lub odprowadzających wodę z jeziora. Tego rodzaju działalność nie jest obecnie ani realizowana ani przewidywana. Są to zagrożenia potencjalne, które w obecnej chwili nie oddziałują na stan siedliska.

Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (7110) to zbiorowiska mszarne, na podłożu torfu wysokiego, zbudowane z gatunków torfowców, oraz innych gatunków mchów i roślin nasiennych charakterystycznych dla klasy *Oxycocco-Sphagnetea*. W wierzchniej warstwie torfu obecne są żywe części torfowców, powodujące stały przyrost torfowiska. Na terenie Kaszun zinwentaryzowano cztery stanowiska torfowisk wysokich, dwa na południowym krańcu Jeziora Potar i dwa w okolicach wsi Bugi. Są reprezentowane przez zespół *Sphagnetum magellanicum*. Pło torfowe budują tu przede wszystkim torfowiec magellański i torfowiec błotny, inne gatunki torfowców jak torfowiec czerwony, torfowiec miękki i torfowiec okazały występują z mniejszym pokryciem. W warstwie mchów występują też płonnik strojny i mochwan błotny. W warstwie roślin naczyniowych dominują krzewinki: żurawina błotna, modrzewnica zwyczajna, bażyna czarna i bagno zwyczajne. Licznie występują welnianka pochwowata i welnianka wąskolistna. Liczne gatunki charakterystyczne, właściwe stosunki wodne i edaficzne sprzyjają utrzymaniu torfowisk we właściwym stanie. Zagrożeń antropogenicznych nie stwierdzono. Potencjalnym zagrożeniem jest zalesianie lub odwadnianie torfowisk. Znaczna część torfowisk położonych na południowym krańcu Jeziora Potar została kilkadziesiąt lat temu zalesiona sosną zwyczajną. Stan zachowania siedliska oceniono jako bardzo dobry. Utrzymanie siedliska w niepogorszonym stanie wymaga utrzymania reżimu wodnego i przeciwdziałania ewentualnym próbom zalesiania. Obecnie zalesianie torfowisk jest sprzeczne z zasadami ochrony siedlisk i prowadzenia gospodarki w Lasach Państwowych toteż wymienione zagrożenia należy traktować jako potencjalne.

Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (7140) na terenie Kaszun są reprezentowane przez niski szuwar turzycowy lub turzycowo-trawisty na podłożu torfowym. Miejscami występują płaty turzycy nitkowatej. W sąsiedztwie zinwentaryzowano bogatsze gatunkowo płaty turzycy pospolitej i mietlicy rozłogowej, tworzące luźny łąn na ple torfowcowym z licznymi gatunkami dwuliściennymi: bobrkiem trójlistkowym, dziewięciornikiem błotnym, fiołkiem błotnym, żurawiną błotną oraz ze stanowiskami kruszczyka błotnego i kukułki krwistej. Od południa na pło wchodzi trzcina pospolita i kępy trzęślicy modrej ograniczające powierzchnie torfowiska. Stanowisko otoczone świerczyną borealną, olszyną na torfie oraz borem świerkowym. Brak oddziaływań antropogenicznych i związanej z nimi eutrofizacji świadczy, że rozprzestrzenianie się szuwaru jest wynikiem procesów naturalnych.

Bory i lasy bagienne (91D0) są reprezentowane przez dwa zespoły borów: zespół sosnowego boru bagiennego *Ass Vaccinio uliginosi – Pinetum* Kleist 1929 oraz zespół borealnej świerczyny *Ass Sphagno girgensohnii-Piceetum* Polak 1962. Bagienne bory sosnowe występują na podłożu organogenicznym wytworzonym z torfu wysokiego. Ich drzewostan składa się z sosny zwyczajnej i różnej ilości brzozy brodawkowatej. W stadium regeneracyjnym, bądź we wczesnych etapach sukcesji pierwotnej na torfowisku większy udział w drzewostanie posiada brzoza. Pod okapem drzewostanu licznie występują bagno zwyczajne i borówka bagienna – gatunki uważane za charakterystyczne dla zespołu. Elementem wyróżniającym zespół spośród innych borów sosnowych, a także odróżniającym go od bagiennych świerczyn, jest liczne występowanie gatunków przechodzących z torfowisk wysokich, tj. z klasy *Oxycocco-sphagnetea*. Ich obecność świadczy

o prawidłowych stosunkach wodnych. Świerczyny bagienne zajmują siedliska z wysokim poziomem wód gruntowych, na glebach wytworzonych z torfu przejściowego lub nawet torfu niskiego. W drzewostanie dominuje świerk pospolity. Domieszkowo występuje także brzoza omszona, która może zwiększać swój udział we wczesnych etapach sukcesji lub regeneracji boru. Runo budują gatunki charakterystyczne borów na gruntach mineralnych oraz torfowce, a w szczególności torfowiec Girgensohna. Brak gatunków przechodzących z torfowisk wysokich i krzewinek bagna oraz borówki czernicy odróżnia je od bagiennych borów sosnowych. Dobrze zachowane bory sosnowe bagienne zajmują powierzchnie około 31,5 ha. Znajdują się w sąsiedztwie wsi Bugi oraz w niecce sąsiadującej od południowego wschodu z Jeziorem Potar oraz na południe od nasypu starego toru kolejowego. Stan zachowania pozostałych stanowisk, oceniono na niezadawalający ze względu na młody, kształtujący się dopiero drzewostan. Większość borów sosnowych pochodzi ze sztucznego odnowienia. Stan zachowania świerczyn borealnych w większości oceniono jako bardzo dobry. Świerczyny, na większości stanowisk, pochodzą z odnowienia naturalnego. Zajmowane przez nie powierzchnie były niegdyś wykorzystywane do uprawy sosny zwyczajnej, o czym świadczy obecność ponad 150-letnich sosen, górujących nad borami świerkowymi. Stanowiska ocenione na U1 odznaczały się młodym drzewostanem i niewykształconą strukturą przestrzenną lub też znajdowały się w strefie ekotonowej z sąsiadującymi olsami, co spowodowało zaburzenie ich struktury gatunkowej. W borach bagiennych na terenie Kaszun nie jest prowadzone pozyskanie drewna. W młodszych drzewostanach sosnowych prowadzone są zabiegi pielęgnacyjne jak czyszczenia, niezbędne trzebieże. Nie rozpoznano istotnych zagrożeń ze strony gospodarki leśnej. Potencjalnym zagrożeniem jest usuwanie martwego drewna, którego zasoby są zbyt małe z punktu widzenia metodyki monitoringu i oceny siedlisk GIOŚ. Niewielka ilość martwego drewna wynika m.in. z młodego wieku drzewostanów. Bez względu na przyczyny zbyt małych zasobów martwego drewna, usuwanie wydzielających się drzew i martwego drewna w przyszłości negatywnie wpłynie na ocenę stanu siedliska. Dobry stan zachowania borów bagiennych i dobre perspektywy ochrony wynikają z ich występowania w zwartym kompleksie lasów, na nieznacznie tylko zmienionych siedliskach, odznaczających się właściwymi stosunkami wodnymi i troficznymi. Zachowanie borów bagiennych na terenie Kaszun wymaga jedynie ochrony biernej, polegającej na przeznaczeniu ich do naturalnej sukcesji i wyłączeniu z użytkowania gospodarczego. Ze względu na możliwość gradacji szkodników (monokultury drzew iglastych) należy zachować prowadzenie zabiegów sanitarnych.

Lasy łąkowe (91E0) na terenie obszaru Natura 2000 Kaszuny są reprezentowane przez jedno stanowisko łągu olszowo-jesionowego *Ass Fraxino-Alnetum*, znajdującego się na północ od Jeziora Potar, w dolinie cieków wodnych, odprowadzających wodę z jeziora. Zajmują powierzchnię około 7,55 ha, co stanowi 2,86% powierzchni obszaru. Odznaczają się dobrym stanem zachowania, bogatą strukturą gatunkową, obecnością gatunków charakterystycznych, rozbudowaną stratygrafią i strukturą wiekową. Dojrzały drzewostan olszowy z domieszką brzozy omszonej i świerka pospolitego. W warstwie A2 występuje także jesion wyniosły. Warstwa krzewów zbudowana z gatunków drzewostanu, porzeczeki czarnej i czeremchy pospolitej. Runo ziołoroślowe z gatunkami charakterystycznymi oraz w miejscach zatorfionych z fragmentami szuwaru wielkoturzycowego. Pod okapem jednowiekowej warstwy głównej drzewostanu rozwinęła się bogata struktura gatunkowa i piętrowa lasu pochodzącego z naturalnego odnowienia. Jedynie brak drzew w najstarszych klasach wieku oraz jednowiekowość i jednopiętrowość warstwy A1 odróżnia je od lasów naturalnych. Stan ochrony lasów łąkowych może istotnie pogorszyć się w wyniku planowanych zrębów. Planowane zastosowanie rębni Ib do pozyskania drewna oznacza w praktyce pozyskanie całego drzewostanu, w jednym terminie. Spowoduje to wylesienie siedliska, które następnie będzie zalesiane olszą. Ponieważ stan zachowania lasów łąkowych jest oceniany na podstawie struktury pionowej i wiekowej drzewostanu, planowane zabiegi odbijają się negatywnie na parametrach oceny siedliska. Ustalenie właściwej metody pozyskania drewna jest zatem najważniejszym zadaniem, pozwoli na utrzymanie właściwych wartości parametrów oceny siedliska jakimi są: struktura wiekowa, ilość martwego drewna, skład gatunkowy.

Działania wyznaczone dla ochrony jezior eutroficznych mają na celu zachowanie naturalnej szaty roślinnej, zwłaszcza w strefie brzegowej, gdzie w przyszłości mogłyby powstawać obiekty inżynierskie służące rybakom lub turystom. Zaproponowano również, by nie wprowadzać do zbiornika gatunków ryb roślinożernych, w szczególności obcego pochodzenia. Procesu powolnego wypłykania zbiornika w obecnej sytuacji zatrzymać się nie da, lecz można się spodziewać, że proces ten jest długotrwały i jezioro Potar przez wieki będzie nadal spełniać kryteria siedliska jeziora eutroficznego.

Torfowiska wysokie i przejściowe nie są narażone na negatywne, antropogeniczne oddziaływania, związane z prowadzeniem gospodarki leśnej. W Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Wichrowo nie przewidziano zakładania upraw na terenie torfowisk.

W borach bagiennych znajdujących się na terenie Kaszun w ciągu kolejnych 10 lat, nie planuje się pozyskania drewna. Zaplanowane zabiegi pielęgnacyjne, jak np. czyszczenia czy konieczne trzebieże, nie wpłyną na stan siedliska negatywnie. W większości opisanych stanowisk drzewostan jest jednowiekowy. Taka struktura wiekowa nie jest naturalna i powoduje nadmierne zacinienie niższych warstw fitocenozy i implikuje ubóstwo gatunkowe. Planowane zabiegi spowodują prześwietlenie gęstych, jednowiekowych drzewostanów i zachowanie wielu cennych gatunków roślin, w tym gatunków charakterystycznych i wyróżniających, których obecność wpływa pozytywnie na ocenę stanu zachowania siedliska. Wyłączenie borów bagiennych z użytkowania rębego, jest zgodne z zamierzeniami Nadleśnictwa i pozwoli na odbudowę pełnej struktury przestrzennej w przyszłości, a co za tym idzie pozytywnie wpłynie na ocenę stanu zachowania siedliska.

Zadania ochronne zaplanowane w lasach łągowych polegają na modyfikacji zaplanowanej procedury pozyskania drewna. Spowoduje wydłużenie okresu odnowienia lasu, zachowanie części starodrzewu oraz kumulację martwego drewna, które obecnie, według zasad przyjętych w monitoringu siedlisk GIOŚ, jest w niedostatku.

Zaplanowano również monitoring działań ochronnych oraz monitoring stanu ochrony poszczególnych siedlisk.

Przedmiotowy obszar Natura 2000 objęty jest następującymi dokumentami planistycznymi:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Uchwała Nr XXXIII/505/02 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 lutego 2002 r.,
- Program małej retencji województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2006-2015. Uchwała Nr 66/379/07/III Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 11 grudnia 2007 r.,
- Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lidzbark Warmiński. Uchwała Nr III/7/10 Rady Gminy w Lidzbarku Warmińskim z dnia 15 grudnia 2010 r.

Nie stwierdzono potrzeby wskazania zmian w dokumentach planistycznych niezbędnych do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.

W ramach prac nad sporządzeniem planu zadań ochronnych nie stwierdzono potrzeby opracowania dla obszaru Natura 2000 lub jego części planu ochrony, o którym mowa w art. 29 cyt. ustawy o ochronie przyrody.

W dniu 28 marca 2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, obwieszczeniem znak: WOPN-OON.082.017.2014.WS, podał do publicznej wiadomości informację o możliwości złożenia uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kaszuny PLH280040. Informacja została opublikowana w prasie lokalnej („Gazeta Olsztyńska”), na tablicy ogłoszeń RDOŚ, tablicach ogłoszeń właściwych terytorialnie urzędów gmin, a także na stronie internetowej RDOŚ w zakładce „Plany zadań ochronnych Natura 2000”.

W związku z udziałem społeczeństwa, zgłoszono następujące uwagi do projektu planu zadań ochronnych:

I Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie

1. *Wniosek o uaktualnienie danych przedstawicieli ZMiUW – członków Zespołu Lokalnej Współpracy*

Uwagę uwzględniono. Dane zostały uaktualnione w dokumentacji planu.

2. *Wniosek o ponowne przeanalizowanie tabeli w punkcie 3.3 – Struktura własności i użytkowania gruntów. Procentowy udział powierzchni w obszarze wynosi po zsumowaniu 100,1%.*

Uwagę odrzucono. Błąd w sumie procentowego udziału powierzchni w obszarze wynika z przyjętego zaokrąglenia.

3. *Wniosek o zmianę podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie poszczególnych działań ochronnych.*

Uwagę odrzucono. Jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie działań wskazano Nadleśnictwo Wichrowo dla działań związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania na terenach leśnych oraz Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Olsztynie dla działań dotyczących monitoringu. Nadleśnictwo oraz Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie nie zgłosiły uwag do zastosowanego zapisu.

II Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

1. *Prośba o usunięcie ARiMR z tabeli 1.7 Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności.*

Uwagę odrzucono. Obecność instytucji w tabeli 1.7 nie obliguje do żadnych działań. Tabela ta ma wartość informacyjną, jest sugestią do stworzenia Zespołu Lokalnej Współpracy, członkostwo w którym jest kwestią dobrowolną.

III Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie

1. *Wniosek o usunięcie zapisu „nie dopuszczanie do zalesiania” z załącznika nr 5 do projektu zarządzenia dla przedmiotu ochrony 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą.*

Uwagę uwzględniono. Wprowadzono zapis „Nie dopuszczanie do zarastania”.

2. *Wniosek o doprecyzowanie do pododdziału miejsca realizacji działań ochronnych dla przedmiotu ochrony 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą.*

Uwagę uwzględniono. Działanie ochronne dla przedmiotu ochrony 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą zaplanowane są do realizacji w pododdziale 54 h, i.

3. *Wniosek o usunięcie zapisu „nie dopuszczanie do zalesiania” z Załącznika nr 5 do projektu Zarządzenia dla przedmiotu ochrony 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (z roślinnością Scheuchzerio-Caricetea nigrae).*

Uwagę uwzględniono. Wprowadzono zapis „Nie dopuszczanie do zarastania”.

4. *Wniosek o usunięcie zapisu „wydłużenie okresu nawrotów do minimum 10 lat” jako niezasadnego w przypadku wskazania jako miejsca realizacji części oddziału 89b, który stanowi jedną działkę zrębową.*

Uwagę odrzucono. Zgodnie z informacjami uzyskanymi z Nadleśnictwa Wichrowo, Nadleśnictwo prowadzi w oddz. 89b gospodarkę zgodnie z Planem Urządzenia Lasu. Przewidziana przez PUL rębnia Ib została wykonana tylko na połowie obszaru stanowiącego siedlisko 91E0 (1,20 ha drzewostanu nie zostało wycięte). Dalsze użytkowanie rębne nie jest planowane.

5. *Należy usunąć zapis o wydłużeniu okresu odnowienia gdyż zgodnie z ustawą o lasach należy w okresie od usunięcia drzewostanu wprowadzić roślinność leśną.*

Uwagę uwzględniono. Zapis został usunięty.

IV Nadleśnictwo Wichrowo

1. *Uwaga dot. zagrożeń dla przedmiotu ochrony 91E0: wycinka lasu, rębnie wielkopowierzchniowe, usuwanie martwych drzew i martwego drewna (dot. oddz. 89b). Nadleśnictwo Wichrowo prowadzi w oddz. 89b gospodarkę zgodnie z Planem Urządzenia Lasu. Przewidziana przez PUL rębnia Ib została wykonana tylko na połowie obszaru stanowiącego siedlisko 91E0 (1,20 ha drzewostanu nie zostało wycięte). Dalsze użytkowanie rębne nie jest planowane. Nadleśnictwo nie przewiduje usuwania martwego drewna, za wyjątkiem usuwania wiatrołomów zagrożonych zasiedleniem przez kornika drukarza oraz usuwania posuszu czynnego.*

Uwagę uwzględniono.

2. *Uwaga dot. działania ochronnego dla przedmiotu ochrony 91E0: pozostawienie wydzielających się drzew martwych na powierzchni, za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia. Nadleśnictwo postuluje o umieszczenie zapisu o możliwości usuwania świerków zasiedlonych przez kornika drukarza, w celu przeciwdziałania opanowaniu sąsiednich drzewostanów tworzących cenne siedliska (z dużym udziałem świerka) przez szkodniki wtórne.*

Uwagę uwzględniono. Zastosowano zapis: „Pozostawianie wydzielających się drzew martwych na powierzchni, za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia oraz za wyjątkiem świerków zasiedlonych przez kornika drukarza”.

3. *Uwaga dot. działania ochronnego dla przedmiotu ochrony 91E0: Nr 1. Modyfikacja sposobu pozyskania drewna i Nr 2. Kumulacja martwego drewna. Planowana rębnia Ib została wykonana tylko na połowie obszaru stanowiącego siedlisko 91E0 (1,20 ha drzewostanu nie zostało wycięte). Powierzchnia objęta użytkowaniem rębnym została zmniejszona o ok. połowę, a więc jest zapewnione istnienie biogrup na powierzchni min. 10% drzewostanu. Tym samym zostały spełnione wymienione działania ochronne. Za wyjątkiem świerków mogących stanowić bazę*

rozrodu kornika drukarza i innych szkodników wtórnych, Nadleśnictwo nie planuje usuwania wydzielającego się posuszu i martwego drewna w oddz. 89b.

Uwagę uwzględniono.

V Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

1. *Uwaga dotycząca numeracji zarządzenia: Zgodnie z opinią Biura Prawnego w Ministerstwie Środowiska dotyczącą opiniowania aktów prawa miejscowego: Numerowanie aktów prawa miejscowego, w tym zarządzeń, jest praktyką niemającą oparcia w obowiązujących przepisach prawnych: rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2012 r. w sprawie Zasad techniki prawodawczej (Dz. U. Nr 100, poz. 908) nie przewiduje bowiem numerowania żadnego rodzaju aktu prawnego. Ponieważ rozporządzenie to ma na celu wprowadzenie jednolitej konwencji redagowania wszystkich aktów normatywnych, numerowanie aktów prawa miejscowego konwencją tą łamie. Ponadto, praktyka numerowania aktów normatywnych nie może być uzasadniona funkcją identyfikacyjną, gdyż funkcja ta pełniona jest przez nadanie pozycji w dzienniku urzędowym, w którym akty normatywne zostały opublikowane. W świetle powyższego numerowanie aktów prawa miejscowego nie jest zabiegiem właściwym z punktu widzenia zasad poprawnej legislacji.*

Uwagę uwzględniono. Numeracja została usunięta.

2. *Uwaga dotycząca usunięcia z § 3 zarządzenia oraz z tytułu załącznika nr 2 do zarządzenia zapisu „w skali 1:25 000”, a także usunięcia skali z map zamieszczonych w załącznikach nr 2 i nr 6 oraz dodania legendy do mapy zamieszczonej w załączniku nr 2.*

Uwagę uwzględniono. Zapis i skala mapy zostały usunięte, a legenda dodana.

3. *Zgodnie z opinią Biura Prawnego w Ministerstwie Środowiska dotyczącą opiniowania aktów prawa miejscowego: Zamieszczanie w zarządzeniu przepisu, zgodnie z którym nie określa się wskazań do zmian w istniejącym SUiKZP, MPZP lub PZ, jest zbędne. Sam brak przepisu przewidującego ww. wskazania jest wystarczający dla uznania, iż takie wskazania nie zostały przewidziane, a odpowiednia informacja wraz z umotywowaniem odstąpienia w uzasadnieniu jest wystarczająca. Dotyczy §7 i § 8.*

Uwagę uwzględniono. Wykreślono §7 i § 8, stosowna informacja zawarta jest w uzasadnieniu.

4. *Uwaga dotycząca ponownego wygenerowania współrzędnych punktów załamania granicy obszaru w załączniku nr 1 do zarządzenia. Z uwagi na trwający proces konsultacyjny zmiany przebiegu granicy obszaru należy przyjąć granicę zaakceptowaną przez Komisję Europejską.*

Uwagę uwzględniono. Tabela zawierająca opis granicy obszaru, w postaci wykazu współrzędnych punktów jej załamania, została poprawiona oraz zmieniono jej przebieg na mapach w załącznikach nr 2 i nr 6.

5. *Uwaga dotycząca nieprawidłowego określenia układu odniesienia w załączniku nr 1 do zarządzenia oraz w uzasadnieniu.*

Uwagę uwzględniono. Zmieniono „Państwowy Układ Współrzędnych Geodezyjnych” na „układ współrzędnych płaskich prostokątnych”.

6. *Uwaga dotycząca poprawienia kodów zagrożeń w tabeli stanowiącej załącznik nr 3 do zarządzenia oraz uzupełnienia opisów tych zagrożeń, np. dla J02.01.*

Uwagę uwzględniono. Zagrożenia przedstawiono wg jednolitego schematu: kod, nazwa i opis. Uzupełniono opisy wszystkich zagrożeń.

7. *W załączniku nr 3 zagrożenie K01.02: Zamulanie (zamulanie zbiornika Potar) zamieszczono zarówno przy stanowisku nr 2 (jezioro Potary), jak i stanowisku nr 1 – proszę zweryfikować.*

Uwagę uwzględniono. Zagrożenie dotyczy stanowiska nr 2, zmieniono opis dla stanowiska nr 1.

8. *Proszę wyjaśnić dlaczego w załączniku nr 3 nie wskazano zagrożeń istniejących dla siedlisk 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą oraz 91D0 Bory i lasy bagienne.*

Uwagę uwzględniono częściowo. Informacja o braku zagrożeń istniejących dla stanowisk nr 3 i 4 siedliska 7110 Torfowiska wysokie zawarta jest w uzasadnieniu do zarządzenia i wynika z ich właściwego stanu ochrony.

Ponownie przeanalizowano stan ochrony poszczególnych płatów siedlisk 91D0 Bory i lasy bagienne. W przypadku części płatów stwierdzono niedobory martwego drewna powodujące obniżenie oceny ich stanu ochrony. Ponieważ określono cel działań ochronnych polegający na zwiększeniu

zasobów martwego drewna oraz zaplanowano działania ochronne realizujące ten cel, zdecydowano o przeniesieniu zagrożenia B02.04: *Usuwanie martwych i umierających drzew z potencjalnych do istniejących*.

9. *Numery stanowisk, którym przypisano poszczególne zagrożenia w załączniku nr 3 nie znajdują odzwierciedlenia na mapie stanowiącej załącznik nr 6. Proszę ujednoczyć oznaczenia stanowisk w załącznikach nr 3, 4 i 6.*

Uwagę uwzględniono częściowo. W załączniku nr 3 przy numerach stanowisk podano ich lokalizację, dopisując numery wydzieleń leśnych. W załączniku nr 4 zamieniono oznaczenie stanowisk w formie GUID na oznaczenie cyfrowe, zgodne z załącznikiem nr 3. Odstąpiono od wskazywania nr stanowisk na mapie w załączniku nr 6, ponieważ niejednokrotnie stanowisko to obejmuje dwa lub więcej wydzieleń, więc wskazanie go jako punktu nie oddawałoby zasięgu stanowiska. Po ponownej analizie zawartości mapy w załączniku nr 6 oraz w związku ze szczegółowym określeniem płatów siedlisk w załączniku nr 2 zmodyfikowano zawartość mapy w załączniku nr 6, przedstawiając jedynie lokalizację siedlisk przyrodniczych na tle wydzieleń leśnych.

10. *Uwaga dotycząca braku wskazania przedmiotu ochrony w pierwszym wierszu załącznika nr 4 do zarządzenia „Cele działań ochronnych”.*

Uwagę uwzględniono. Wskazano przedmiot ochrony – 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*.

11. *Cele działań ochronnych w załączniku nr 4 nie zawsze są celami. Należy je przeformułować i doprecyzować, np. zwrot „na poziomie niezagrażającym siedlisku”. W przypadku celu „Zwiększenia ilości martwego drewna” proszę podać poziom jaki ma zostać osiągnięty.*

Uwagę uwzględniono. Przeformułowano cele działań ochronnych dla siedlisk 3150, 7110 i 7140. Doprecyzowano cele związane ze zwiększeniem zasobów martwego drewna w siedliskach 91D0 i 91E0, wykorzystując wskaźniki właściwego stanu ochrony określone w poradnikach monitoringu siedlisk przyrodniczych, opublikowanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (2010 i 2012) dla siedlisk 91D0 oraz 91F0 (ze względu na największe podobieństwo do siedliska 91E0 pod względem składu gatunkowego i fizjonomii oraz brak metodyki monitoringu dla siedliska 91E0).

12. *Uwaga dotycząca usystematyzowania i pogrupowania wskazanych w załączniku nr 4 celów działań ochronnych dla poszczególnych stanowisk w siedlisku 91D0 Bory i lasy bagienne.*

Uwagę uwzględniono. Zapisy zostały uporządkowane.

13. *Uwaga do załącznika nr 5. Wskazano, że dla siedliska 3150 Naturalne eutroficzne zbiorniki wodne nie określono działań dotyczących przeciwdziałania zamulaniu.*

Uwagę odrzucono. Zamulenie zbiorników eutroficznych na obszarze Kaszun jest procesem naturalnym – informacja taka została dodana w opisie zagrożenia. W związku z powyższym nie zaplanowano działań ochrony czynnej. Działania zmierzające do zmniejszenia zamulenia i usunięcia nagromadzonych osadów, z uwagi na małą kubaturę zbiorników, mogłyby przyspieszyć procesy eutrofizacyjne i sukcesyjne.

14. *Uwaga do załącznika nr 5, do działania dla siedliska 3150 Nie wprowadzanie gatunków ryb roślinożernych, w szczególności gatunków obcego pochodzenia. Czy nadleśnictwo jest zarządcą jeziora? Jeśli tak, to czy zgodziło się na taki zapis?*

Wyjaśnienie. Nadleśnictwo jest zarządcą jeziora. Pomimo złożenia uwag do projektu zarządzenia podczas konsultacji społecznych Nadleśnictwo nie wniosło sprzeciwu względem zaproponowanego zapisu.

15. *Uwaga do załącznika nr 5. Na czym polegają działania „Zachowanie naturalnej roślinności linii brzegowej oraz naturalnej roślinności strefy wodnej” oraz „Pozostawienie jednolitej, nie naruszonej powierzchni torfowiska”? Część działania „nie dopuszczanie do zarastania i budowy wszelkich obiektów inżynierskich jak drogi, ścieżki etc.” jest zakazem, a nie działaniem.*

Uwagę uwzględniono częściowo. Wskazane działania nie są działaniami ochrony czynnej, a dotyczą utrzymania obecnego sposobu gospodarowania. Zamieszczone zostały w części dotyczącej „Działania związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania”.

Ponieważ pozostawienie jednolitej, nienaruszonej powierzchni torfowiska (7110, 7140) wyklucza możliwość budowy wszelkich obiektów inżynierskich jak drogi, ścieżki itp. (zidentyfikowanych jako zagrożenie potencjalne) tę część zapisu usunięto.

Zamiast zapisu „nie dopuszczanie do zarastania” wprowadzono działanie z zakresu ochrony czynnej, dotyczące usuwania gatunków inwazyjnych (7140) lub nalotu drzew i krzewów (7110).

16. Uwaga do załącznika nr 5. W przypadku działania dla siedliska 91D0 Bory i lasy bagienne „Wylączenie z użytkowania rębnego za wyjątkiem niezbędnych cięć sanitarnych i pielęgnacyjnych” proponuję zapis „Wprowadzenie zmiany do PUL polegającej na ...”.

Uwagę uwzględniono. Zmieniono zakres działania zgodnie z propozycją.

17. Uwaga do załącznika nr 5. Wskazano, że wśród działań pominięto monitoring przedmiotów ochrony oraz nie zaplanowano monitoringu działań ochronnych dla siedliska 91D0 Bory i lasy bagienne.

Uwagę uwzględniono. Monitoring przedmiotów ochrony obszaru został zaplanowany w dokumentacji PZO (str. 50). Działanie to omyłkowo nie zostało przeniesione do zarządzenia, prawdopodobnie podczas tworzenia aktu poprzez Platformę Informacyjno-Komunikacyjną. Monitoring stanu przedmiotów ochrony obszaru dodano do zarządzenia, uzupełniając go o monitoring dla siedliska 91D0. Dla siedliska tego uzupełniono również monitoring działań ochronnych.

18. Proszę dodać brakujący tytuł załącznika nr 6.

Uwagę uwzględniono. Tytuł załącznika został dodany.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, w myśl art. 46 cyt. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, obwieszczeniem znak: WOPN-OON.082.017.2014.WS.2 z dnia 5 listopada 2014 r. podał do publicznej wiadomości informację o przyjęciu dokumentu i możliwościach zapoznania się z jego treścią oraz uzasadnieniem zawierającym informacje o udziale społeczeństwa oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Projekt niniejszego zarządzenia na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.) został uzgodniony przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego pismem znak: PN 0522.35.2014 z dnia 28 października 2014 r.

Złp. REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Olsztynie
Małgorzata Kowalska
Regionalny Konservator Przyrody